

**EEN STAPPENPLAN
VOOR IN DE KLAS**

EINDELIJK !

Een beeldboek voor volwassen cursisten die heel veel zin hebben in een boek maar waarbij het technisch lezen nog veel inspanning vraagt.

**Het beeldboek kan je verkrijgen via
www.wablieft.be/nl/boeken**

WAAROM DIT BOEK?

Er verschenen al verschillende beeldboeken maar dit is een boek dat een zwak technisch lezer ook zelf kan 'ontleden' en begrijpen.

Bij de vorige beeldboeken konden deze lezers wel raden en misschien globaal lezen met behulp van de foto's. Maar met dit boek kunnen ze 'écht' lezen en dat geeft hen een enorme boost.

Er worden meestal mkm-woorden gebruikt. Onder de langere woorden staan er streepjes zodat dit woord wordt opgedeeld in meerdere mkm-woorden.

VOOR WIE?

- Voor cursisten die ongeveer 60/120 uren technisch lezen achter de rug hebben. Misschien kennen ze nog niet al de letters maar dat is geen probleem.
- Voor andere cursisten maar ik focus mij in deze handleiding op die cursisten die nog volop in de fase van het technisch lezen zitten. De tips die ik geef zullen voor hen van toepassing zijn.

AAN DE SLAG

Ik zal via een stappenplan omschrijven op welke manier je met dit beeldboek kan werken.

Je kan hier natuurlijk zelf op een creatieve manier mee aan de slag gaan. Heb je het al eens uitgeprobeerd of heb je zelf een leuk idee? Laat het dan weten via an.cloet@vocvo.be. Op deze manier kan ik dit document aanvullen.

Op de volgende bladen zal elke stap beschreven worden. Eén cyclus bestaat uit 6 stappen. Deze kunnen eventueel verdeeld worden over verschillende lessen.

An Cloet & Charlotte Heremans

- **stap 1:** boek 'proberen' lezen
- **stap 2:** luidop lezen
- **stap 3:** voorbereiding begrijpend lezen
- **stap 4:** zoekend lezen
- **stap 5:** stil lezen
- **stap 6:** boek lezen

STAP 1

Het boek proberen te lezen

Dit is de 'trial and error' fase. In deze fase maken de cursisten kennis met het boek.

Ze lezen 'technisch', zonder energie te steken in het begrip. Als ze het begrijpen oké, als ze het niet begrijpen is het ook oké. Omdat ze een beeld bij de tekst hebben kan het zijn dat ze een link leggen met de tekst maar als ze dit niet doen is dit in deze fase ook oké. Technisch lezen vraagt immers veel energie.

Ze lezen luidop omdat dit in de fase van het technisch lezen cruciaal is. Het veelvuldig verklanken in de fase van het technische lezen is immers een determinerende factor voor het later al dan niet vlot kunnen lezen. En niet vlot kunnen lezen werkt belemmerend voor het begrijpend lezen. Leesplezier is dan ver weg!

STAP 1

Het boek proberen te lezen

Je verdeelt de groep in kleinere groepjes, naargelang het aantal boeken dat je ter beschikking hebt. Liefst niet meer dan 5 personen per groepje. Je legt aan de groep uit wat ze moeten doen:

- Je laat het boek (elk groepje heeft dus maar 1 boek) kort door al de handen van het groepje passeren. Dit is een vrij moment. Laat de cursisten reageren, ook al doen ze dit in hun eigen taal. Je geeft de opdracht aan het groepje. De opdracht staat hieronder beschreven. Omdat opdrachten wel eens chaotisch kunnen verlopen en zowel jij als de cursisten even nood hebben aan een rustmoment of een moment waar je de opdracht nog eens kan herhalen, geef ik de volgende tip. Steek je hand de lucht in en de cursisten moeten dan allemaal applaudisseren.
- 1 persoon* laat het eerste beeld in het boek zien aan de anderen van de groep.
- Deze persoon leest op zijn tempo de tekst die bij het beeld hoort.
- De anderen luisteren. Zonder meer. De ene cursist zal voor zichzelf proberen te achterhalen wat er net gelezen werd. Een andere cursist beseft dat er misschien wel iets verkeerd gelezen werd. Nog een andere cursist laat het aan zich voorbij gaan en hoort enkel een aantal klanken. De cursisten die niet lezen mogen er niet tussen komen!
- Je gaat naar een volgende bladzijde en je herhaalt dit met maximum 2 cursisten. Hierna laat je even stoom afblazen en laat je de cursisten even kort terugkoppelen.

*tip: kies voor de eerste keer personen uit die 'durven' fouten maken. Het moeten dus niet de sterkste lezers zijn.

STAP 2

Luidop lezen

- Je laat het eerste blad verschijnen op je smart board. Heb je dit niet, dan noteer je de tekst op het bord.
- Je leest samen luidop met de cursisten de eerste zin. Jij bepaalt het ritme. Voor sommige cursisten lukt dit niet. Zij mompelen maar wat mee met de rest. Dat is geen probleem. Niet elke cursist zit op hetzelfde leesniveau of niet elke cursist heeft evenveel durf.
- Je wijst hen op de streepjes bij de langere woorden. Als dit voor hen nog niet gekend is dan is het goed wanneer je dit vooraf met hen gedurende verschillende lessen inoefent. Heb je graag meer informatie over de streepjesmethode dan stuur ik je deze graag door: an.cloet@vocvo.be.
- Staat er toch nog een woord bij dat moeilijk is voor je cursisten, dan licht je dat er even uit en probeer je dit woord samen met je cursisten te ontleden. Daarna lezen de cursisten de zin nog eens volledig.
- In deze fase focus je nog niet op het begrip.

STAP 3

Vorbereiding op begrijpend lezen

- Dit is een voorbereidende stap op begrijpend lezen (pre-begrijpend lezen). Op deze manier legt de cursist een koppeling tussen het technisch lezen en begrip. Het beeld bij de tekst zal hen hierbij helpen.
- Je leest de eerste zin traag voor. De cursisten lezen woord voor woord mee. Begrijpen ze het woord dan steken ze een groene kaart op, begrijpen ze het niet dan steken ze een rode kaart op. Heeft er iemand een rode kaart dan proberen we samen te achterhalen wat dit zou betekenen. Je verwijst naar het beeld als hulpmiddel. Elk hulpmiddel kan gebruikt worden. Misschien kan iemand via een app op zijn smartphone de betekenis opzoeken. De groene-kaart cursisten kunnen helpen.
- Je herhaalt stap 1 en stap 2 met de volgende zinnen van de eerste bladzijde.
- Een extra oefening: je vraagt hen wat het belangrijkste woord is een zin. Dit is een voorbereiding op scannend lezen. Met name: je moet niet elk woord begrijpen om te weten waar het verhaal over gaat.

STAP 4

Zoekend lezen

- Je laat de cursisten steeds dezelfde zin lezen aan de hand van een oefening die hieronder wordt beschreven. Eventueel heeft elke cursist nu een blad voor zich met de eerste bladzijde. Nog beter dat elke cursist over een boek zou beschikken maar ik besef dat dit niet altijd mogelijk is.
- Je zegt een zin. Klopt deze zin of niet? De cursisten zoeken en lezen de juiste zin. Voorbeelden bij de volgende zin: Dit is mijn huis. Dit is mijn huis of dit is mijn tas? Dit is mijn deur? Na elke foute of niet foute zin lezen de cursisten de juiste zin in de tekst en ze duiden deze zin ook aan (dit kan wanneer ze een blad voor zich hebben). Je kan hier soms ook grappige foute zinnen uitspreken.

STAP 5

Stil lezen

- Om later goed begrijpend te kunnen lezen moeten de cursisten stil leren lezen. Dit is niet zo eenvoudig. De volgende stappen kunnen hen hierbij op weg kan helpen.
- Je leest al ritme-kloppend een zin. Bij elk woord (of bij lange woorden: delen van het woord) klop je onder het woord op het bord. De cursisten lezen het woord waar je de laatste klop gaf.
- Nu doe je hetzelfde maar klap je in je handen, de cursisten volgen met hun ogen de woorden mee (stil!!!, ook geen mondbewegingen). De cursisten zeggen welk woord de laatste klap was.
- Je kan hier nu opbouwen. Eerst klap je 1 zin, later verschillende zinnen samen.
- Variaties: inoefenen per 2: De ene cursist klap. De andere cursist volgt stil mee en zegt wat de laatste klap was.
- Extra oefening: de cursisten beginnen stil te lezen. Jij zegt stop. De cursisten vertellen bij welk woord waar ze geëindigd zijn.

STAP 6

Boek lezen

- Nu herneem je stap 1 en je zal zien dat er al heel wat minder 'trial and error' zal zijn. Het kan natuurlijk zijn dat er sommige cursisten niet meer echt aan het lezen zijn omdat ze de tekst ondertussen gememoriseerd hebben. Dat is geen probleem. Het is gewoon belangrijk dat je kan afsluiten met het 'echte' boek.
- Deze fase zal ook vrij snel verlopen. Daarom kan je nu elke cursist aan bod laten komen. Om het wat leuker te maken kan je hen voordat ze een bladzijde lezen vragen om een emotiekaartje te trekken. Trekken ze bijvoorbeeld de blijde emotie dan moeten ze die bladzijde blij voorlezen.

TIPS + TRICKS

- Je kan natuurlijk een fase overslaan wanneer je merkt dat de cursisten niets meer aan het bijleren zijn. Ik kan wel zeggen dat elke fase belangrijk is om tot vlot lezen te komen.
- Per les werk je maximaal 45 min met het beeldboek. Doe je dit langer dan loop je de kans dat de cursisten er geen zin meer in hebben. De cursisten bepalen hoe snel het gaat en waar je zal eindigen. Krijg je de cyclus niet rond. Geen probleem! Dan start je de volgende les met een een volgende fase.
- Misschien vragen de cursisten wel om het boek mee naar huis te nemen. Dit kan je alleen maar aanmoedigen. Thuiskomen met een boek en er misschien uit kunnen voorlezen aan je kinderen. Dat kan alleen maar deugd doen. En leeskilometers maken is belangrijk!
- Extra oefeningen: je kan bijvoorbeeld de cursisten zelf een beeld laten maken bij de tekst. De personages uit het boek zijn dan je eigen cursisten. Je kan ook samen met je cursisten zelf een beeldboek maken met een ander verhaal. Voor de rest kan je nog veel andere leuke manieren bedenken om met dit of een ander (beeld)boek te werken. Je moet er alleen over waken dat de cursisten nog wel aan het lezen zijn en dit niet ondergesneeuwd geraakt onder al je goedbedoelde creativiteit. Met andere woorden: je komt tot leesplezier als je vlot hebt leren lezen. Maar je moet ook opletten dat dit leren lezen zodanig saai of complex wordt dat je cursist het gaandeweg opgeeft. Het is dus een serieuze evenwichtsoefening.
- Ik wil graag eindigen met een boodschap voor jullie cursisten:

**VEEL
LEESPLEZIER !**

Aangeboden door

VOCVO